

Koersdocument Schuldenlab Almelo

Samen meer impact

Schulden: een dominant probleem in onze stad

De maatschappelijke kosten van schulden zijn enorm: landelijk gaat het om € 11 miljard per jaar. Het gaat o.a. om afschrijvingen, hulpverlening, ziektekosten, verloren arbeidsuren, uitkeringen en huisuitzettingen. Ook in Almelo is dit het geval. Er is (voor een deel) sprake van overerving van armoede. Mensen met schulden zitten langer in de uitkering en doen vaker een beroep op zorg. Armoede en schulden ontnemen mensen een perspectief op een goede toekomst.

De urgentie van een effectieve schuldenaanpak wordt steeds breder gedeeld. Uiteenlopende publieke en private partijen zijn bereid om in innovatieve projecten te participeren. Een groeiend aantal organisaties ontwikkelt een eigen aanpak en neemt deel in steeds andere projecten. Tegen de achtergrond van decentralisaties is de gemeente spil in de aanpakken. De gemeente Almelo wil kansen pakken, netwerken uitbreiden en op innovatieve wijze de aanpak van problematische schulden versnellen.

De gemeente wil hierbij geen dubbel werk doen of het wiel opnieuw uitvinden. We willen niet afzonderlijk met landelijke partijen afspraken maken op thema's of doelgroepen waar er al afspraken liggen. Voor bepaalde doelgroepen zijn er al succesvolle aanpakken die eenvoudig overgenomen kunnen worden. Tegelijkertijd wil Almelo zelf een aantal nieuwe aanpakken ontwikkelen in samenwerking met lokale partners en die weer delen met de rest van het land.

Schuldenlab: perspectief op een toekomst

- De missie van de Almelose schuldhulpverlening is om inwoners met financiële problemen een **perspectief** te bieden op een toekomst. Schuldhulpverlening leidt tot een blijvend schuldenzorgvrij bestaan van onze inwoners. Inwoners hebben daarin ook een eigen verantwoordelijkheid en er is sprake van wederkerigheid: wij bieden inwoners een tweede (of derde) kans, maar zij moeten zelf wel in actie komen.
- De gemeente wil **innovaties op gebied van schuldhulp** realiseren door een ondernemende benadering die het sociale en financiële met elkaar verenigt. Het Schuldenlab is een plek voor sociale innovatie op het terrein van schulden, waarin plaats is voor inhoudelijk onafhankelijke, creatieve en geëngageerde (lokale) organisaties, bedrijven en burgers die gedreven worden door het maken van positieve impact voor de burgers van Almelo.
- Het Schuldenlab doet dit door in co-creatie **effectievere, goedkopere en rechtvaardige oplossingen** te bedenken, te ontwikkelen en te implementeren. Concepten worden gezamenlijk ontwikkeld en geïmplementeerd.
- De kracht van het Schuldenlab Almelo zit in de **actiegerichtheid op realisatie**. Het is daarnaast een ‘onderzoeks-, leer en ontwikkelingsomgeving’ voor bedrijven, overheden, vermogensfondsen, banken, ondernemers, cliënten, ontwerpers en onderzoekers. Wat hen bindt: de droom van een schuldenzorgvrije gemeente.
- Het Schuldenlab is ook een **proeftuin** waar veelbelovende aanpakken kunnen worden gepitcht en verder gebracht. Dat gebeurt concreet aan de hand van pilots die aansluiten bij de doelstellingen van de gemeente en de partners in de gemeente Almelo. De pilots worden gedragen door steeds verschillende partners, maar er is een duidelijke samenhang en samenwerking waardoor zichtbaar aan impact gewerkt wordt.
- We genereren sociaal én financieel rendement en dringen maatschappelijke kosten terug. De **good en best practices** worden opgeschaald in vernieuwende vormen van samenwerking (allianties, coalities, partnerships). We nemen de beste projecten uit het land over in samenwerking met SchuldenlabNL en we delen onze succesvolle innovaties via SchuldenlabNL met de rest van Nederland.

We zijn gestart... Hoe nu verder?

- Formaliseren beleid op gebied van Schulden
 - Beleidsplan Schuldhulp vaststellen in de Gemeenteraad

- Ontwikkelen van het Schuldenlab Almelo als (project)organisatie
 - Governance inrichten.
 - Organisatiestructuur ontwerpen en inrichten.
 - Missie, visie en strategie van Schuldenlab Almelo vaststellen.
 - Werkplan, takenpakket en activiteiten beschrijven; website maken en vullen.

- Verbinden van partners aan (de projecten van) het Schuldenlab Almelo
 - Landelijke en lokale partijen interesseren (partnerschappen bouwen).
 - Verbinden van partijen aan lokale thema's.
 - Partnerbijeenkomsten organiseren.
 - Commitment van partners vastleggen, mogelijk via een convenant

In dit koersdocument geven we een eerste aanzet op genoemde onderwerpen.

Koers Schuldenlab

- Schuldenlab Almelo is een beweging waarin alle partners betrokken worden. Met de lancering van Schuldenlab Almelo hebben de partners commitment uitgesproken voor de doelstelling van Schuldenlab Almelo: gezamenlijk op een innovatieve manier perspectief voor burgers met schulden creëren. Dit commitment formaliseren we middels een convenant.
- We verwachten van elke partner ambassadeurschap op een thema. Elke partner kan kiezen op welke manier de betrokkenheid wordt vormgegeven (kennis & expertise, capaciteit, financiële bijdrage in projecten, etc). Onder de partners wordt op verschillende niveaus draagvlak gecreëerd, onder meer via de partnerbijeenkomsten, inspiratiebijeenkomsten en in de concrete projecten.
- Schuldenlab Almelo streeft ernaar jaarlijks twee lokaal relevante innovatiethema's te verkennen en verder te brengen tot een maatschappelijke businesscase. Deze innovatiethema's worden (mede) gefaciliteerd door externen en/of partner(s).
- Daarnaast implementeert Schuldenlab Almelo (naar de Almelose situatie vertaalde) beproefde concepten die elders zijn ontwikkeld en die uitgewerkt zijn in een business case. Implementatie is steeds een gezamenlijke opgave van de gemeente en de partners in het Schuldenlab Almelo.
- Partners van het Schuldenlab Almelo vormen samen de programmaraad. De programmaraad heeft een opdrachtgevende rol.
- Qua financiering maken we onderscheid tussen kosten van het kernteam, budget voor evenementen en projectengeld.

Governance en organisatiestructuur

Sturing: programmaraad en stuurgroep

We stellen voor om de sturing als volgt vorm te geven.

Programmaraad

De programmaraad wordt gevormd door de bestuurders/CEO's van partners van het Schuldenlab. De programmaraad heeft een opdrachtgevende rol die zij om praktische redenen delegeert aan een of enkele vertegenwoordiger(s) van de programmaraad in de stuurgroep. De programmaraad komt twee keer per jaar bij elkaar; één keer om de innovatiethema's voor het komende jaar vast te stellen en één keer om de voortgang op innovaties en projecten te horen en daar sturing aan te geven.

Het is belangrijk dat de partners uit de stad die zich verenigd hebben in SUS ook deelnemen in de programmaraad.

Stuurgroep

De stuurgroep wordt gevormd door de betrokken wethouder, Hoofd Uitvoering Sociaal, Programmamanager Economie & Participatie en een vertegenwoordiging uit de programmaraad. De projectleider vormt de verbinding tussen uitvoering (kernteam) en stuurgroep.

Governance en organisatiestructuur

Realisatie: kernteam, projecten en innovatie

Kernteam

Het kernteam bestaat uit de projectleider Schuldenlab en een aantal projectmedewerkers. Het kernteam zorgt voor de voortgang van de verschillende projecten binnen het Schuldenlab Almelo en rapporteert aan de stuurgroep. Bij cruciale koerswijzigingen betreft de stuurgroep de programmaraad in de besluitvorming.

Het kernteam heeft de volgende taken:

- coördineren innovatiethema's en realisatie projecten.
- Coördineren van de voortgang op lopende projecten en het faciliteren van daaruit voortvloeiende (nieuwe) productontwikkelingen.
- het volgen van ontwikkelingen in het land om daar de juiste verbindingen te maken.
- het organiseren netwerkbijeenkomsten, kennis- en inspiratiebijeenkomsten waarin het netwerk op alle lagen met elkaar verbonden wordt

Projecten

Elk project heeft een projectleider (vanuit de gemeente of een partner). De projecten kennen een stuurgroep bestaande uit partijen die een belang in het project hebben.

Innovatie

Innovatie ontstaat door een zoektocht naar thema's en innovatiepartners, evenals het bundelen van energie en expertise. Omdat de manier waarop innovaties ontstaan verschilt, is er geen vastomlijnde governance structuur voor innovatie aanwezig.

In het innovatieproces worden niet alleen materiedeskundigen betrokken, maar ook potentiële financiers, private partijen en partners en partijen die businesscases kunnen maken.

Governance en organisatiestructuur

Schematische weergave

